

U S N E S E N Í

Okresní soud v Táboře rozhodl předsedou senátu Mgr. Jiřím Vaňkem jako samosoudcem v právní věci žalobkyně [redacted] nar. [redacted] bytem [redacted] proti žalovanému [redacted] nar. [redacted] bytem [redacted] o žalobě z rušení držby,

t a k t o :

I. Žalovaný je povinen zdržet se zastínění pozemku parc. č. [redacted] v katastrálním území [redacted] vzniklého umístěním dřevěného domku na pozemku [redacted] v katastrálním území [redacted] těsně na hranici s pozemkem parc. č. [redacted] v katastrálním území [redacted]

II. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 5.300 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se vůči žalovanému domáhala ve výroku uvedeného rozhodnutí s odůvodněním, že žalovaný dne 7. 10. 2017 přemístil na svém pozemku dětský dřevěný domek vysoký 2 m a široký 1,6 m tak, že nyní vrhá stín na její poměrně malou zahrádku (107 m²), a to celé dopoledne a i odpoledne (cca do 14 hodin). Konkrétně stín zasahuje na místo pěstování trvalek a jarních cibulovin, které vyžadují slunné stanoviště. Pěstování květin je její zálibou, které se věnuje 35 let a pořízení květin bylo i finančně náročné. Žalovaného hned po přemístění domku požádala, aby ho vrátil na původní místo. On jí to nejprve slíbil, ale po týdnu jí sdělil, že domek nikam stěhovat nebude.

Podle ust. § 1003 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, (dále jen o. z.) držbu není nikdo oprávněn svémocně rušit. Kdo byl v držbě rušen, může se domáhat, aby se rušitel rušení zdržel a vše uvedl v předešlý stav. Podle ust. § 1007 odst. 1 o. z. byl-li držitel z držby vypuzen, může se na vypuditeli domáhat, aby se zdržel dalšího vypuzení a obnovil původní stav. Dle odst. 2 tohoto ustanovení vypuzení z držby nastane, když druhá strana odepře plnit, co dosud plnila, když někdo zabrání výkonu práva, nebo již nedbá povinnosti zdržet se nějakého konání. Podle § 1008 odst. 1 o. z. soud zamítne žalobu na ochranu držby, pokud bude žaloba podána po uplynutí šesti týdnů ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o svém právu i o osobě, která držbu ohrožuje nebo ruší, nejdéle však do jednoho roku ode dne, kdy žalobce mohl své právo uplatnit poprvé.

Podle § 176 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, (dále jen o. s. ř.) se ustanovení § 177 až 180 použijí, je-li z žaloby zřejmé, že se žalobce domáhá ochrany rušené držby. Podle § 177 odst. 1 o. s. ř. domáhá-li se žalobce ochrany rušené držby, soud o žalobě rozhodne do 15 dnů od zahájení řízení. Žalobce musí prokázat, že jde o svémocné rušení držby. Jednání není třeba nařizovat. Podle § 178 o. s. ř. se soud v řízení omezí na zjištění poslední držby a jejího svémocného rušení. Podle 180 odst. 1 o. s. ř. ve věci samé rozhoduje soud usnesením.

Po odstranění vad podání a dále po splnění poplatkové povinnosti žalobkyní na výzvu soudu, soud zkoumal včasnost podané žaloby. Z tvrzení žalobkyně a z předložených důkazů (fotografie místa – letecký snímek a fotografie současného stavu) má za osvědčené, že k rušení držby žalobkyně žalovaným došlo dne 7. 10. 2017, kdy byl přesunut dětský dřevěný zahradní domek na pozemku žalovaného těsně k hranici pozemků účastníků, čímž došlo k zastínění pozemku žalobkyně. Subjektivní lhůta šesti týdnů i objektivní lhůta jednoho roku pro podání žaloby byla splněna a žaloba je tedy podána včas.

Dále se soud zabýval otázkou zjištění poslední držby a jejího svémocného rušení. Z předloženého výpisu z katastru nemovitostí má soud za prokázané, že žalobkyně je vlastníci pozemku parc. č. [REDAKCE] v katastrálním území [REDAKCE] který podle svého tvrzení pokojně užívá 35 let. Z fotografií obou pozemků zachycujících původní a nové umístění předmětného zahradního domku má soud dále za prokázané, že na pozemku parc. č. [REDAKCE] v katastrálním území [REDAKCE] ve vlastnictví žalovaného je umístěn zahradní domek, který původně stál na západní straně pozemku, avšak v současné době je přemístěn na jeho východní stranu těsně na samou hranici pozemku ve vlastnictví žalobkyně. Tím začal domek vrhat na pozemek žalobkyně stín, který dopadá na část záhonů žalobkyně, které jsou z fotografií též dobře patrné.

Žaloba z rušené držby dle ust. § 176 o. s. ř. a násl., která stanoví procesní rámec použití citovaných ustanovení o.z., je specifická tím, že jejím předmětem není ochrana práva, ale pokojného stavu. To vyplývá přímo z textu těchto zákonů (§ 1007 odst. 1 o. z., § 178 o. s. ř.), což shodně konstatuje jak právní teorie (Spáčil, J. a kol.: Občanský zákoník III., Věcná práva, Komentář, 1. vydání, Praha, C. H. Beck, 2013, str. 124 a násl.), tak soudní judikatura (viz rozsudek NS ČR sp. zn. 22 Cdo 4115/2011 ze dne 19. 4. 2012, který je dle jeho odůvodnění použitelný i pro právní úpravu o. z.). Podle důvodové zprávy k § 176 o. s. ř. (viz Jírša, J., Občanský soudní řád, soudcovský komentář, Kniha II., 2. vydání, Praha, Wolters Kluwer ČR, a.s., str. 176), soud proto není oprávněn zkoumat hmotněprávní otázky, např. zásah do vlastnictví nad míru přiměřenou poměrům, nýbrž omezí se jen na zjištění skutkového stavu. „Žaloba z rušené držby je totiž žalobou, která směřuje pouze k ochraně posledního stavu držby a k jeho navrácení. Nejde tedy o žalobu o právu, jíž by se žalobce domáhal petitorní ochrany, nýbrž o žalobu o faktickém stavu, jíž se žalobce domáhá posesorní ochrany. V důsledku toho může být žalobci posesorní ochrana poskytnuta i tam, kde je zjevné, že mu žádné subjektivní právo nepřisluší a že tedy např. držbu vlastnického práva vykonává jako nevládník.“

V dané věci byl zjištěn výše uvedený skutkový stav, tedy že žalobkyně pokojně užívala pozemek parc. č. [redacted] v katastrálním území [redacted] a výše uvedeného dne žalovaný zasáhl do její pokojné držby tím, že přemístil zahradní domek těsně na hranici jejího pozemku, čímž tento domek začal vrhat stín na pozemek (záhony) žalobkyně. Soud proto žalobě žalobkyně vyhověl a uložil žalovanému povinnost zdržet se zastínění pozemku žalobkyně způsobeného přemístěním dřevěného zahradního domku. Tímto rozhodnutím dochází k obnovení předešlého stavu před rušebním činem.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. tak, že zcela úspěšně žalobkyni přiznal nárok na jejich náhradu. Tyto náklady sestávají z vyměřeného soudního poplatku ve výši 5.000 Kč a dále z paušální náhrady výdajů dle § 151 odst. 3 o. s. ř. ve výši 300 Kč za jeden úkon žalobkyně (podání žaloby) dle § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb.

Poučení: Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů od doručení jeho stejnopisu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím Okresního soudu v Táboře.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat výkonu rozhodnutí.

V Táboře dne 22. listopadu 2017

Mgr. Jiří Vaněk v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Kristýna Pejšová

U S N E S E N Í

Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře – rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy Mgr. Pavla Příbyla a soudkyně JUDr. Ivany Kosové a JUDr. Marcely Pechové v právní věci žalobkyně [redacted] nar. [redacted] bytem [redacted] zastoupené Mgr. Jaroslavem Kadlecem, advokátem se sídlem v Táboře, Tyršova 521, proti žalovanému [redacted] nar. [redacted] bytem [redacted] o žalobě z rušené držby, o odvolání žalovaného proti usnesení Okresního soudu v Táboře ze dne 22. listopadu 2017, č.j. 8 C 195/2017-11

t a k t o :

- I. Usnesení soudu I. stupně se **m ě n í** tak, že se žaloba žalobkyně na uložení povinnosti žalovanému zdržet se zastínění pozemku p.č. [redacted] v katastrálním území [redacted] umístěním dřevěného domku na pozemku p.č. [redacted] v katastrálním území [redacted] těsně na hranici s pozemkem p.č. [redacted] v katastrálním území [redacted] zamítá.
- II. Žalobkyně je povinna nahradit žalovanému náklady řízení před soudy obou stupňů v částce 5.000,- Kč do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Shora citovaným usnesením uložil soud I. stupně žalovanému, aby se zdržel zastínění pozemku žalobkyně parc.č. [redacted] v k.ú. [redacted] dřevěným domkem, který umístil na svém pozemku parc.č. [redacted] v k.ú. [redacted] těsně na hranici obou pozemků (výrok I.), a současně žalovanému uložil, aby nahradil žalobkyni náklady řízení ve výši 5.300,- Kč do tří dnů od právní moci usnesení. Rozhodl tak postupem podle § 176 a násl. o.s.ř., neboť ze žaloby žalobkyně bylo zřejmé, že se domáhá ochrany rušené držby. Žalobkyně v žalobě uvedla, že na svém pozemku pěstuje květiny, pořízení některých z nich bylo i finančně náročné, a této zálibě se věnuje 35 let. Žalovaný dne 7.10.2017 přemístil na svém pozemku dětský dřevěný domek o výšce 2 m a šířce 1,6 m tak, že nyní vrhá stín na její poměrně malou zahrádku (107 m²), a to celé dopoledne a odpoledne (cca do 14.00 hod.), konkrétně na místo, kde pěstuje trvalky a jarní cibuloviny, které vyžadují slunné stanoviště. Žalovaného požádala o přemístění domku, což jí nejprve slíbil, ale po týdnu jí sdělil, že tak neučiní. Poté, co soud I. stupně dovodil, že žalobkyně podala žalobu v subjektivní lhůtě 6 týdnů a objektivní lhůtě 1 roku od doby, kdy došlo k narušení pokojného stavu (§ 1008 odst. 1 o.z.), z důkazů, které žalobkyně k žalobě připojila – fotografií místa – leteckého snímku a fotografií současného stavu, má za osvědčené, že k rušení držby žalobkyně žalovaným dne 7.10.2017 došlo, a to přesunutím dětského dřevěného zahradního domku na pozemku žalovaného těsně k hranici pozemků účastníků (§ 1003 a § 1007 o.z.). Jelikož předmětem daného řízení není ochrana

práva, ale pokojného stavu, soud není oprávněn zkoumat hmotně-právní otázky, např. zásah do vlastnictví nad míru přiměřenou poměrům, nýbrž se omezí jen na zjištění skutkového stavu. Žaloba z rušené držby je totiž žalobou, která směřuje pouze k ochraně posledního stavu držby a k jeho navrácení. Nejde tedy o žalobu o právu, jíž by se žalobce domáhal petitorní ochrany, nýbrž o žalobu o faktickém stavu, jíž se žalobce domáhá posesorní ochrany. V důsledku toho může být žalobci posesorní ochrana poskytnuta i tam, kde je zjevné, že mu žádné subjektivní právo nepřísluší a že tedy např. držbu vlastnického práva vykonává jako nevlastník (Občanský zákoník III, komentář, vydavatelství C.H. Beck, 1. vydání, str. 124 a násl., rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 22 Cdo 4115/2011 a Občanský soudní řád, soudcovský komentář, Kniha II., 2. vydání, vydavatelství Wolters Kluwer ČR, a.s., str. 176). Proto okresní soud žalobě žalobkyně vyhověl tak, aby tímto rozhodnutím došlo k obnovení předešlého stavu před rušebním činem. O nákladech řízení rozhodl dle § 142 odst. 1 o.s.ř.

Proti tomuto usnesení podal odvolání žalovaný. Namítl, že velikost jeho zahrádky je zhruba stejná jako velikost zahrádky žalobkyně, neboť bydlí v řadové zástavbě. V rámci dodržování dobrých sousedských vztahů se vždy snažil zdržet jednání, které by je narušilo, např. i tím, že žalobkyni umožňuje přístup přes svůj pozemek k její zahrádce, sice na základě věcného břemene, ale ve větší šíři, než je vymezeno. Také žalobkyni žádal, že na jeho pozemek vstupuje její kočka a zůstávají tam po ní exkrementy, což ohrožuje zdraví jeho malých dětí. Žalobkyně však tuto situaci neřeší. K přemístění dětského domečku přistoupil kvůli stížnostem žalobkyně, že při hrách jeho děti padá míč na její zahrádku a ničí jí květiny. Toto řešení se mu zdálo vhodné. Zastínění zahrádky žalobkyně tímto dětským domečkem nepovažuje za nepřiměřené. V létě zde v těchto místech stál rozkládací sušák na prádlo a i ten vrhal stín na vedlejší zahrádku. Slunce svítí na zahrádky po celý den. Tak, jak se pohybuje od východu k západu, mění se i zastínění pozemků, navíc i vlivem ročních období. Podle jeho fotografických snímků z poloviny října jsou stíny protáhlejší, neboť slunce je již nízko nad obzorem. Domečkem je vrhán stín na záhonek u plotu, zhruba stejně širokou pěšinu a na část skalniček uprostřed zahrady, ale velmi malou část dne. Podle jeho názoru na skalničky stíní nejvíce strom žalobkyně umístěný v kraji její zahrady. Ten vrhá podstatný stín i na jejich zahradu. Žalobkyně na záhonku u plotu pěstuje trvalky, ale v posledních letech byly záhonky velmi zanedbané, prorostlé plevelem a nebyl na ně pěkný pohled. V místech, kde rostou jarní cibuloviny, stín domečku nezasahuje. Je přesvědčen, že vznikající stínění nenaplňuje znaky rušení držby tak, jak uvádí žalobkyně, nejedná se tedy o nepřiměřený zásah do jejich vlastnických práv. Žalobkyně také následující den, co přemístil domek, řekla: „Nelíbí se mi to, ale co se dá dělat“. Nebylo to tedy tak, že by žalobkyně chtěla, aby domek přesunul. Podle něj tedy žalobkyně vzala stávající stav na vědomí s tím, že přesunutí domku již požadovat nebude. Když mu ale žalobkyně 9.10.2017 nařídila, aby domeček přemístil, vyjednávání o kompromisu nebylo možné. V tu chvíli se rozhodl jej nepřemísťovat. Žalovaný navrhl, aby odvolací soud napadené usnesení změnil a žalobu žalobkyně zamítl.

Žalobkyně ve svém vyjádření k odvolání žalovaného uvedla, že pouze jednou, když během krátké chvíle spadl na její zahradu míč dětí žalovaného, řekla jeho synovi: „Pepíčku, tohle se mi nelíbí, polámeš mi kytičky“. Důvod bariéry tedy není v jejím zájmu. Naopak při dohadování se se žalovaným o přemístění domku mu řekla, že míčky dětem raději bude podávat, než mít zastíněné květiny. V místech stínění jsou vysázeny hlavně cennější drobné botanické tulipány, zakrslé narcisy, ladoničky a další druhy. Nezastíněny jsou vysoké cibuloviny, které má až za skalkou. S umístěním domku nesouhlasila od samého počátku. Asi

po týdnu od přemístění se s ní žalovaný přestal bavit, proto podala žalobu, na kterou žalovaného upozornila.

Odvolání bylo podáno včas k tomu oprávněnou osobou. Proto odvolací soud projednal věc dle § 212 o.s.ř. a napadené usnesení přezkoumal. Podle § 213 odst. 4 o.s.ř. doplnil dokazování o výslechy účastníků a svědeckou výpověď manželky žalovaného, ze kterých zjistil, že se účastníci druhý den po přemístění domečku domlouvali, že by žalovaný namísto něj dal houpačku, ta by žalobkyni nevadila. Týden se nic nedělo, žalobkyně šla v neděli za žalovaným, to se již nepohodli, rozhádali, od té doby spolu nekomunikují. Když se žalobkyně vyjádřila: „no jo, co s tím můžu dělat“, bylo to v době, kdy ještě neměla žádné informace o tom, co s věcí udělat. Tehdy již byl domeček přestěhován s tím, že jí žalovaný řekl, že domeček na původním místě překáží. Žalovaný jednal se žalobkyní sám. Po hádce v neděli se s manželkou rozhodli, že již žalobkyni nebudou ustupovat, ta vždy měla výhrady, třebaže nejprve i souhlasila. O přemístění domečku žalobkyni předem neinformoval. Stín z domečku, který má plochu 1,5 m², se stále pohybuje. Domeček byl do té doby na původním místě 4 roky, lze jej tam vrátit. Důvodem přestěhování bylo přelétávání míčů při hře dětí a zvětšení využitelné plochy na zahradě. Manželka žalovaného ví o jednání účastníků zprostředkovaně, někdy něco slyšela do domu přes okna. Podle informace z úřadu mohli mezi pozemky postavit plot i 2 metry vysoký, mysleli si, že takto vysoký domek nebude vadit. Žalobkyně požadovala přestěhovat domek již v pondělí po prvním víkendu. Začali sledovat stín, ten na podzim zasahoval na již neupravenou skalku, protože je slunce nízko. Dětem je 6 let a 4 roky.

Odvolání žalovaného je důvodné.

Žalobkyně se svou žalobou domáhá ochrany rušené držby postupem podle § 176 a násl. o.s.ř. na základě § 1003 o.z., podle kterého držbu není nikdo oprávněn svémocně rušit. Kdo byl v držbě rušen, může se domáhat, aby se rušitel rušení zdržel a vše uvedl v předešlý stav.

V citovaném ustanovení je upravena tzv. posesorní ochrana držby proti svémocnému rušení, které nespočívá v jejím odnětí (ve vypuzení z držby – viz § 1007). Takovým rušením držby je každé omezování držitele ve výkonu drženého práva (např. odepření přístupu k drženému pozemku, uzavření vodovodu majitelem domu, zatarasení cesty, vstup, chůze a jízda po cizím pozemku a další jednání). Je otázkou, zda se lze posesorní žalobou bránit proti imisím. Zřejmě bude třeba připustit ochranu proti těm imisím, které mají původ v chování rušitele a mají hmotnou povahu. Patrně však nebude možno vyloučit ani ochranu proti nehmotným imisím dosahujícím mimořádné intenzity; i hlukem lze nejen rušit držbu, ale i znemožnit fyzické užívání drženého pozemku. Věc je ovšem sporná, a to mimo jiné i proto, že by v tomto případě bylo ke zjištění, zda došlo k zásahu do držby, třeba rozsáhlejšího dokazování, které se v posesorním řízení nepředpokládá (shodně JUDr. Jiří Spáčil, CSc., a kol., Občanský zákoník III, Věcná práva, Komentář, 1. vydání 2013, C.H.Beck, str. 113-115).

Zde žalobkyně shledává rušení své držby od okamžiku, kdy žalovaný přemístil na hranici pozemků dřevěný domek, který zčásti zastíňuje její pozemek: Na základě dokazování výpověďmi účastníků a manželky žalovaného jako svědkyně (viz shora) nebylo odvolacím soudem zjištěno, že žalobkyně s uvedeným přemístěním domečku souhlasila (její vyjádření ve smyslu „no jo, co s tím můžu dělat“, je pouhým konstatováním faktického stavu). Poslední pokojná držba pozemku žalobkyně byla tedy před přemístěním domečku žalovaným a bylo

třeba posoudit, zda jednáním žalovaného došlo k narušení držby žalobkyně, potažmo zda ochrany před jednáním ze strany žalovaného lze dosáhnout prostřednictvím daného procesního postupu. Stínění představuje tzv. nepřímou imisi a ta je ve smyslu § 1013 o.z. zakázána, jde-li nad míru přiměřenou místním poměrům a podstatně omezuje obvyklé užívání pozemku. Proto dle názoru odvolacího soudu i v případě ochrany držby dle § 1003 o.z. nelze hovořit o jejím svémocném rušení na základě jakéhokoliv stínění, ale pouze v případě stínění takové intenzity, které poslední pokojnou držbu podstatně omezuje. Pouze na základě fotografické dokumentace předložené žalobkyní se žalobou, resp. na základě dalších fotografií předložených oběma účastníky v průběhu tohoto řízení, nelze intenzitu stínění a jeho dopad na užívání pozemku žalované posoudit. Nelze proto mít za prokázané, že v daném případě došlo k omezení držby pozemku žalobkyně, které by odůvodňovalo poskytnutí ochrany podle § 1003 o.z. Jelikož smyslem tohoto řízení je poskytnout rychlou ochranu proti aktuálnímu zásahu do pokojné držby, nepředpokládá procesní úprava (srovnej § 177 odst. 1 o.s.ř. – rozhodování soudu I. stupně bez jednání ve lhůtě 15 dnů) rozsáhlejší dokazování; to proto neprováděl ani soud odvolací, když jím realizované výslechy byly zaměřeny zejména na posouzení odvolacího tvrzení žalovaného o souhlasu žalobkyně s přemístěním domečku. Žalobkyni přitom nic nebrání v tom, aby se ochrany svého vlastnického práva domáhala postupem dle již citovaného ustanovení § 1013 o.z.

Proto odvolací soud napadené usnesení dle § 220 o.s.ř. změnil a žalobu žalobkyně podanou dle § 1003 o.z. jako nedůvodnou zamítl.

Podle § 224 odst. 2 o.s.ř. a § 142 odst. 1 o.s.ř. rozhodl odvolací soud o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů tak, že žalobkyně, která neuspěla, je povinna nahradit náklady řízení žalovanému, a to v částce 5.000,- Kč za zaplacený soudní poplatek z odvolání, v zákonné lhůtě tří dnů od právní moci tohoto usnesení (§ 160 odst. 1 o.s.ř.).

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. g) o.s.ř.).

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Táboře dne 23. února 2018

Za správnost vyhotovení:
Kateřina Divíšková

Mgr. Pavel Příbyl v.r.
předseda senátu